

Proračun u
malom za
2023. godinu

Poštovani mještani Općine Tisno

i ove godine smo pripremili proračunski vodič za mještane-proračun u malome, koji će na jednostavan i usporediv način pružiti transparentne i potpune informacije o strukturi proračuna naše općine. Također, cilj nam je što bolje informirati javnost o tome koliko i na

koji način se raspoređuju proračunska sredstva, koje aktivnosti i projekte provodimo i financiramo te o kojim sve javnim potrebama skrbimo – kako bismo u Vama imali ravnopravnog partnera prilikom kreiranja javnih politika. Proračun se stalno mijenja te smo se trudili što bolje objasniti osnovne pojmove i procese, kako bi javnosti približili suštinu proračuna i proračunskih procesa. Nadamo se da ćete uz pomoć ovog kratkog vodiča pronaći odgovore na pitanja koja vas zanimaju i biti spremni na sudjelovanje kako bi pridonijeli racionalnijem upravljanju općinskim sredstvima te kvalitetnijem i učinkovitijem pružanju usluga. Proračun prvenstveno vodi računa o socijalno ugroženoj skupini, zdravstvu, vrtiću, školi, umirovljenicima, i vatrogascima. Ponosni smo na planirani iznos za programe održavanja i građenja komunalne infrastrukture.

U nastavku prikaz Proračuna općine Tisno možemo podijeliti u dvije tematske cjeline: U prvom dijelu objašnjeni su pojmovi vezani za proračun te je prikazan proces donošenja proračuna i izvještavanja o izvršenju proračuna. U drugom dijelu prikazani su proračunski prihodi i rashodi po vrstama i namjeni te najznačajniji projekti u 2023. godini.

Vaš načelnik

✓ Temeljni financijski dokument jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave

Što je proračun?

Akt kojim se procjenjuju prihodi i primici te utvrđuju rashodi i izdaci JLP(R)S za proračunsku godinu, a sadrži i projekcije prihoda i primitaka te rashoda i izdataka za dvije proračunske godine unaprijed.

Proračun *nije statičan* akt, već sukladno Zakonu može se mijenjati tijekom proračunske godine, odnosno donosi se *Rebalans proračuna* (Izmjene i dopune).

U ovom Proračunu za građane bit će prikazan sažetak prijedloga proračuna Općine Tisno za 2023. godinu s najvažnijim smjernicama razvoja Općine koji pojašnjava planove i aktivnosti. Želimo omogućiti svim građanima uvid u prihode i rashode Općine Tisno kako bi imali transparentnu i potpunu informaciju o tome gdje i kako se troši općinski novac te kako bismo i potaknuli sve građane na aktivno sudjelovanje u komentiranju, predlaganju i sugeriranju Općinskog proračuna.

Sadržaj proračuna

Opći dio

Opći dio proračuna čini Račun prihoda i rashoda i Račun financiranja. Račun Prihoda i rashoda proračuna sastoji se od plana prihoda i rashoda iskazanih po vrstama, dok račun financiranja iskazuje primitke od financijske imovine i zaduživanja te izdatke za financijsku imovinu i otplatu zajmova

Posebni dio

Posebni dio proračuna sastoji se od plana rashoda i izdataka korisnika proračunskih sredstava iskazanih po vrstama i raspoređenih unutar određene organizacijske strukture u programe prema namjeni, odnosno funkciji kojoj pripadaju, a programi se sastoje od aktivnosti i projekata koji su međusobno povezani i usmjereni izvršavanju postavljenog programskog cilja.

Načela proračuna

Načelo uravnoteženosti

Svi prihodi moraju biti raspoređeni po ekonomskoj klasifikaciji i iskazani prema izvorima, proračunskim klasifikacijama, te uravnoteženi s приходima. Prihodi moraju biti jednaki rashodima, odnosno smije se trošiti onoliko sredstava koliko ih se može prikupiti. Međutim, ako se iz prethodne godine prenosi manjak, odnosno višak, potrebno je postići uravnoteženje i pokazati iz kojih će se izvora financirati manjak, odnosno kako će se utrošiti preneseni višak.

Načelo jedne godine

Proračuni i svi s njima povezani dokumenti moraju biti dostupni javnosti, pa se zbog toga objavljuju u službenim glasilima, na mrežnim stranicama itd. Proračun se donosi za jednu godinu, te se prihodi i rashodi planiraju za tu godinu, ali se moraju planirati i sredstva za pokriće obaveza preuzetih u prethodnim godinama (primjerice otplate zajmova)

Načelo jedinstva i točnosti

Proračunska sredstva moraju se upotrebljavati ekonomično, učinkovito i djelotvorno. Svi prihodi i rashodi svih proračunskih i izvanproračunskih korisnika moraju se iskazivati po bruto načelu,

Načela proračuna...

tj. svi njihovi rashodi moraju se iskazivati po funkcijama i programima u visini utvrđenoj proračunom.

Načelo specifikacije

Svi prihodi moraju biti raspoređeni po ekonomskoj klasifikaciji i iskazani prema izvorima, proračunskim klasifikacijama, te uravnoteženi s prihodima

Načelo dobrog financijskog upravljanja

Proračunska sredstva moraju se upotrebljavati ekonomično, učinkovito i djelotvorno

Načelo transparentnosti

Proračuni i svi s njima povezani dokumenti moraju biti dostupni javnosti, pa se zbog toga objavljuju u službenim glasilima, na mrežnim stranicama itd.

Kako se donosi proračun

Proračun donosi predstavničko tijelo jedinice lokalne samouprave – Općinsko vijeće Općine Tisno.

Proračun se prema Zakonu mora donijeti najkasnije do konca tekuće godine za narednu godinu prema prijedlogu kojega utvrđuje općinski načelnik i dostavlja predstavničkom tijelu do 15. studenog tekuće godine. Predstavničko tijelo najkasnije do konca godine mora donijeti Proračun za narednu godinu.

Ako predstavničko tijelo ne donese proračun prije početka proračunske godine, privremeno se, na osnovi odluke o privremenom financiranju, nastavlja financiranje poslova, funkcija i programa općine, proračunskih i izvanproračunskih korisnika u visini koja je neophodna za njihovo obavljanje i izvršavanje te prava primatelja sredstava proračuna utvrđena zakonima i drugim propisima donesenim na temelju zakona. Odluku o privremenom financiranju donosi predstavničko tijelo.

Procedura donošenja rebalansa proračuna identična je proceduri donošenja osnovnog proračuna.

Odakle sve dolazi novac u gradski proračun?

PRIHODI POSLOVANJA

- Porezi (porez i prirez na dohodak, porez na promet nekretnina, kuće za odmor)
- Pomoći iz proračuna i inozemstva
- Prihodi od imovine (zakupi, koncesije i dr.)
- Komunalni doprinosi i naknade
- Prihodi od donacija
- Upravne pristojbe i ostalo

PRIHODI OD PRODAJE NEFINANCIJSKE IMOVINE

- Prodaja dugotrajne pokretne i nepokretne imovine

PRIMICI OD FINANCIJSKE IMOVINE I ZADUŽIVANJA RASPOLOŽIVA SREDSTVA IZ PRETHODNIH GODINA

- Preneseni višak ili manjak

Prihodi proračuna po namjeni

NAMJENSKI PRIHODI

- komunalna naknada - financiranje održavanja komunalnih djelatnosti, održavanje javnih površina, nerazvrstanih cesta, groblja, javne rasvjete i dr.
- komunalni doprinos - gradnju komunalne infrastrukture, nerazvrstanih cesta, javne rasvjete, groblja i dr.
- vodni doprinos - izgradnja komunalno vodnih građevina

NENAMJENSKI PRIHODI (porezi, zakupi, ostali prihodi)

- mogu financirati sve vrste rashoda, a prvenstveno: predškolski odgoj, vatrogastvo, sport, kulturu, socijalnu skrb i zdravstvo

PRIHODI OD PRODAJE IMOVINE - kapitalne rashode

PRIMICI OD DUGOROČNOG ZADUŽIVANJA - *isključivo* za kapitalne investicije uz prethodnu suglasnost općinskog vijeća i vlade RH

Što financiramo iz proračuna?

RASHODI POSLOVANJA

- Rashodi za zaposlene (plaće zaposlenih u ustanovama u vlasništvu općine i općinskoj upravi) Materijalni rashodi (održavanje komunalne infrastrukture, potrošnja javne rasvjete...)
- Financijski rashodi
- Subvencije
- Pomoći dane unutar države i u inozemstvo
- Naknade građanima i kućanstvima
- Ostali rashodi

RASHODI ZA NABAVU NEFINANCIJSKE IMOVINE

- Rashodi za nabavu i dodatna ulaganja na dugotrajnoj imovini
- Izgradnja objekata, cesta, nogostupa, javne rasvjete, groblja, kupnja zemljišta.

IZDACI ZA FINANCIJSKU IMOVINU I OTPLATE ZAJMOVA

- Otplate glavnica primljenih kredita

Rashodi proračuna po namjeni

ZADANI RASHODI na temelju zakonske obveze

▪ Predškolski odgoj	▪ Komunalno gospodarstvo
▪ Socijalna skrb i zdravstvo	▪ Zaštita okoliša
▪ Javne potrebe u sportu i kulturi	▪ Prostorno planiranje
▪ Protupožarna i civilna zaštita	▪ Materijalni rashodi i plaće

RASHODI VEZANI ZA DODATNE STANDARDE JAVNIH POTREBA

- Održavanje manifestacija od lokalnog značaja
- Sufinanciranje rada udruga u društvenim djelatnostima
- Briga o djeci i starijima
- Srednjoškolsko i visoko obrazovanje
- Dodatni programi u osnovno školskom obrazovanju

Proračun Općine Tisno

Smjernice ekonomske i fiskalne politike za razdoblje 2023. – 2025 je Vlada usvojila na svojoj sjednici održanoj u kolovozu te upute za izradu proračuna jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave za razdoblje 2023. - 2025. Sukladno odredbama novoga Zakona o proračunu (Narodne novine, br. 144/21), koji je na snazi od 1. siječnja 2022.,

Plan proračuna Općine Tisno za razdoblje od 2023. do 2025. godine **sastavljen je** sukladno odredbama Zakona o proračunu, Pravilnika o proračunskim klasifikacijama, Pravilnika o proračunskom računovodstvu i računskom planu te donesenim Smjernicama Vlade RH.

Prihodi i primitci

Prihodi i primitci, u 2023. godini, planirani su u iznosu od **4.959.705,00 EUR** i to kako slijedi:

□ 4.884.705,00 EUR *Prihoda od poslovanja*

- ◆ Prihodi od poreza 2.044.241,00 EUR
- ◆ Prihodi iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna 628.143,00 EUR
- ◆ Prihodi od imovine 220.874,00 EUR
- ◆ Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada 1.613.880,00 EUR
- ◆ Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija 314.276,00 EUR
- ◆ Kazne, upravne mjere i ostali prihodi 9.291,00 EUR

□ 75.000,00 EUR *Prihodi od prodaje nefinancijske imovine*

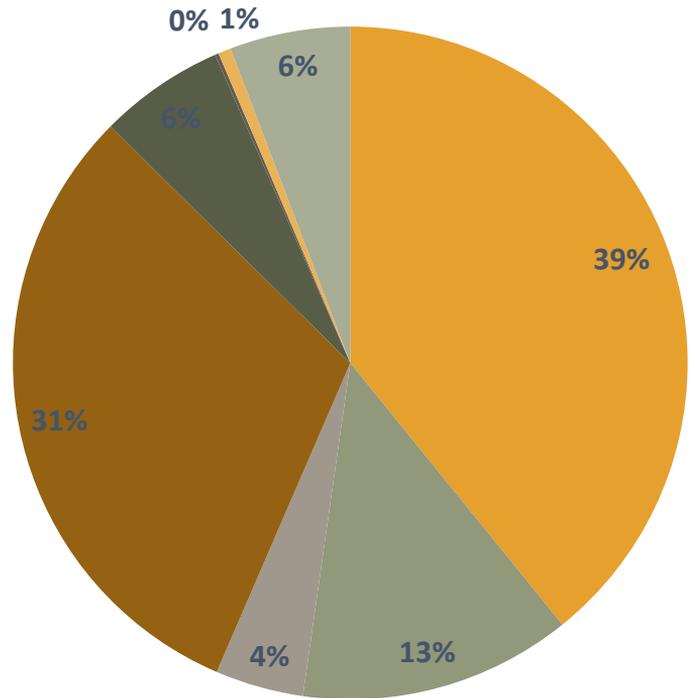
- ◆ Prihodi od prodaje postrojenja i opreme 75.000,00 EUR

□ Ukupan donos viška iz prethodne(ih) godine 301.625,00 EUR

Ukupan donos viška iz prethodne godine koji ćemo rasporediti u 2023. godini iznosi 301.625,00 EUR te ga pribrajamo planiranim prihodima i primitcima ukupan raspoloživi iznos od 5.261.330,00 EUR.

Struktura prihoda u 2023. godini

■ Prihodi od poreza

■ Prihodi iz inozemstva i od subjekata unutar općeg proračuna odnosno iz državnog, županijskog i EU proračuna

■ Prihodi od imovine

■ Prihodi od upravnih i administrativnih pristojbi, pristojbi po posebnim propisima i naknada

■ Prihodi od prodaje proizvoda i robe te pruženih usluga i prihodi od donacija

■ Kazne, upravne mjere i ostali prihodi

■ Prihodi od prodaje neproizvedene dugotrajne imovine

■ Višak iz prethodnih godina koji će se rasporediti

Radi boljeg uvida u strukturu planiranih proračunskih prihoda općine Tisno za 2023. godinu, predočen je i odgovarajući grafički prikaz.

Rashodi i izdaci

Sukladno planiranim prihodima tekuće godine, planirani su i rashodi u ukupnom iznosu od **5.261.330,00 EUR.**

Raspodjela sredstava u proračunu na:

- rashode poslovanja (skupina 3)- 3.395.001,00 EUR
- rashode za nabavu nefinancijske imovine (skupina 4) - 1.866.329,00 EUR

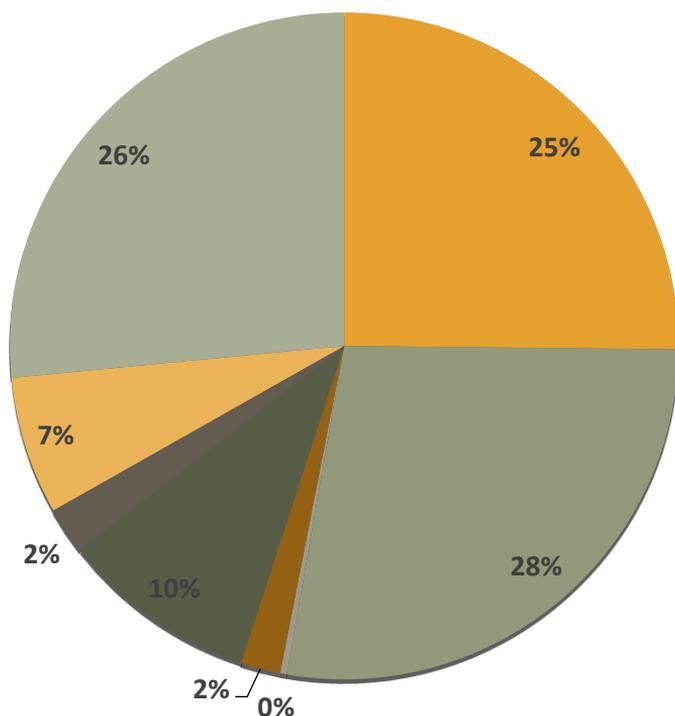
U Prijedlogu plana Proračuna Općine Tisno za 2023. godinu primjenjeno je programsko planiranje poštujući funkcijsku i ekonomsku klasifikaciju, te izvore financiranja.

U tablici se nalazi prikaz rashoda prema ekonomskoj klasifikaciji odnosno prema osnovnim skupinama rashoda i izdataka kroz razdoblje 2023. - 2025. godine.

Rashodi	2023	2024	2025
Rashodi za zaposlene	1.323.910,00	1.357.423,00	1.357.423,00
Materijalni rashodi	1.451.195,00	1.507.422,00	1.517.422,00
Financijski rashodi	16.845,00	16.845,00	16.845,00
Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranje i druge naknade	101.400,00	105.400,00	105.400,00
Ostali rashodi	501.651,00	502.151,00	502.151,00
Rashodi poslovanja	3.395.001,00	3.489.241,00	3.499.241,00
Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine	119.064,00	112.519,00	112.519,00
Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine	351.343,00	251.087,00	251.087,00
Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini	1.395.922,00	1.423.401,00	1.433.401,00
Rashodi za nabavu nefinancijske imovine	1.866.329,00	1.787.007,00	1.797.007,00
UKUPNO:	5.261.330,00	5.276.248,00	5.296.248,00

Struktura rashoda u 2023. godini

Radi boljeg uvida u strukturu planiranih proračunskih rashoda općine Tisno za 2023. godinu, predočen je i odgovarajući grafički prikaz.

- Rashodi za zaposlene
- Materijalni rashodi
- Financijski rashodi
- Naknade građanima i kućanstvima na temelju osiguranje i druge naknade
- Ostali rashodi
- Rashodi za nabavu neproizvedene dugotrajne imovine
- Rashodi za nabavu proizvedene dugotrajne imovine
- Rashodi za dodatna ulaganja na nefinancijskoj imovini

Sukladno *Pravilniku o proračunskim klasifikacijama*, organizacijska razina utvrđena za potrebe planiranja i izvršavanja proračuna naziva se **razdjel**, a sastoji se od jedne ili više **glava** (organizacijska razina utvrđena za potrebe planiranja i izvršavanja proračuna).

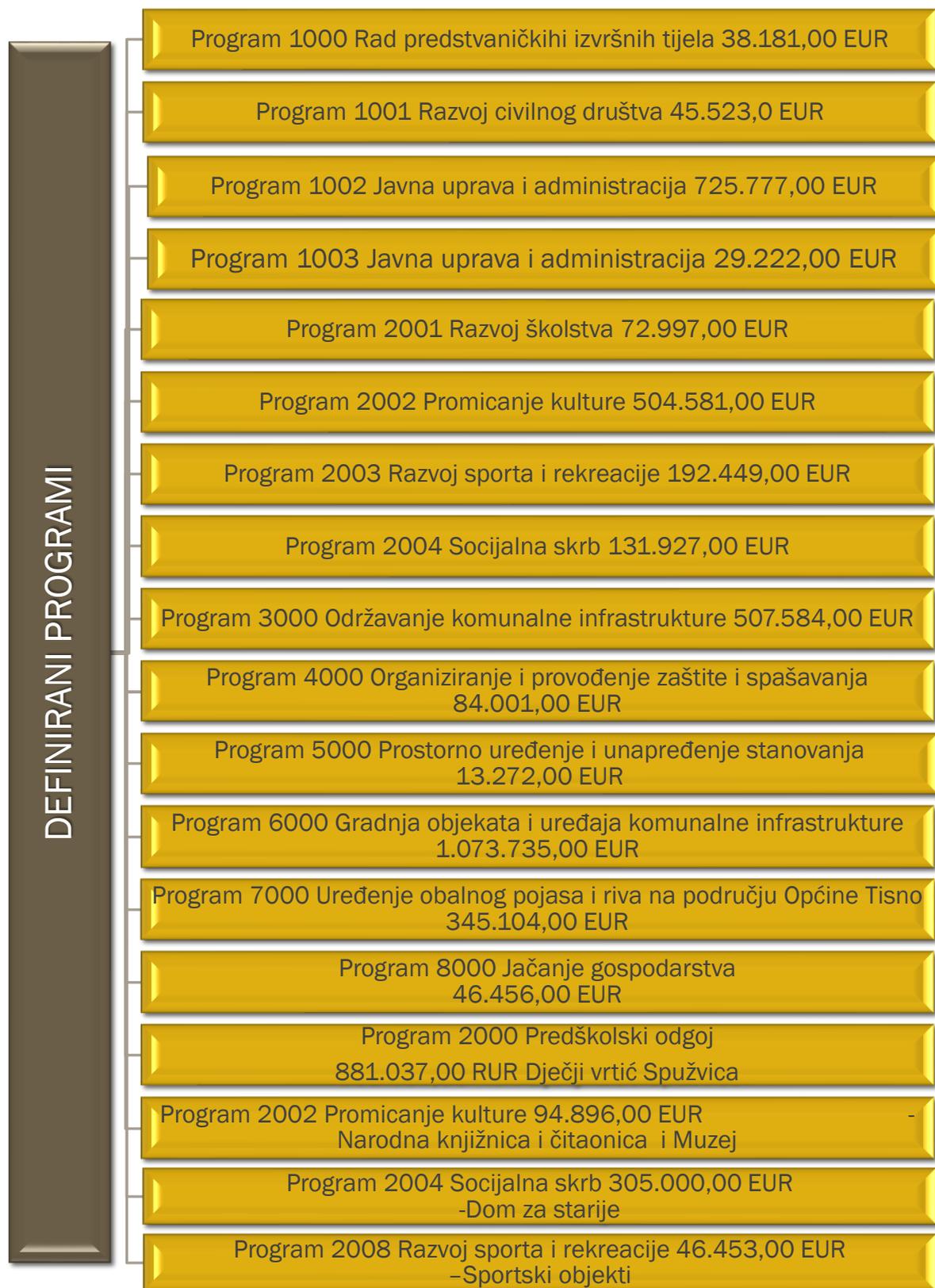
Sukladno navedenom Pravilniku, Proračun Općine Tisno sastoji se od tri razdjela i sedam glava, i to:

- ❑ Razdjel 001 Upravni odjel za opće poslove i lokalne samoupravu
 - Glava 00101 Upravni odjel za opće poslove i lokalne samoupravu
- ❑ Razdjel 002 Upravni odjel za financije i javne prihode
 - Glava 00201 Upravni odjel za financije i javne prihode
- ❑ Razdjel 003 Upravni odjel za komunalne poslove, imovinsko pravne poslove i prostorno planiranje
 - Glava 00301 Upravni odjel za komunalne poslove, imovinsko pravne poslove i prostorno planiranje
 - Glava 00302 Dječji vrtić
 - Glava 00303 Ustanove u kulturi
 - Glava 00304 Dom za starije osobe u Tisnom
 - Glava 00305 Sportski objekti općine Tisno

Svaki razdjel i glava dijele se po programima usmjerenim na ostvarenje ciljeva proračunskih korisnika. Svaki program obično ima i aktivnosti i projekte čije šifre počinju slovima **A** (aktivnost), **K** (kapitalni projekt) ili **T** (tekući projekt). Projekti su jednokratni te mogu biti tekući ili kapitalni, gdje provedba tekućeg projekta ne povećava imovinu, a provedba kapitalnog podrazumijeva ulaganja u povećanje imovine.

Grafički prikaz sredstava raspoređenih po organizacijskoj klasifikaciji za 2023. godinu, definiran kroz programe.

Program 1000 Rad predstavničkih i izvršnih tijela

Navedenim programom osiguravaju se sredstva za rad općinskog vijeća u iznosu od 38.191,00 EUR, kroz pet aktivnosti:

- Tiskanje službenog vjesnika 1.991,00 EUR
- Naknada za rad članova vijeća i stručnih tijela 13.272,00 EUR
- Dodjela općinskih nagrada i priznanja 2.991,00 EUR
- Izvršna uprava 18.600,00 EUR
- Održavanje internet stranice Općine Tisno 1.327,00 EUR

Program 1001 Razvoj civilnog društva

Program razvoja civilnog društva ostvaruje se kroz aktivnost financiranja javnih potreba u programima političkih stranaka, vjerskih zajednica, ostalih udruga i tekuće pričuve u iznosu od 45.523,00 EUR. Cilj navedenog programa je poticanje društvenog razvoja i unaprjeđivanje suradnje između općine i organizacija civilnog društva s područja općine.

Program 1002 Javna uprava i administracije

Programom javne uprave i administracije planirana su sredstva u iznosu od 725.777,00 EUR. Planirane su za financiranje redovne aktivnosti i efikasno pružanje usluga građanstvu. Ovim programom financirati će se:

- **Aktivnost:** Izvršna uprava i administracija 681.859,00 EUR
- **Tekući projekt:** Uređenje zgrade općine Tisno 43.918,00 EUR

Program 2004 Socijalna skrb

Navedenim programom osiguravaju se sredstva za osiguravanje kontinuiranog i nesmetanog rada predstavničkog tijela i njegovih radnih tijela, radi pravovremenog informiranja javnosti i poštivanje načela transparentnosti u iznosu od 29.222,00 EUR.

Program 2004 Socijalna skrb

Planiran je iznos od 131.927,00 EUR za provođenje projekta sukladno Programu „Zaželi”, kao i osiguranja socijalne pomoći za socijalno najugroženije i najranjivije skupine mještana općine.

Ovim programom planirani iznos od 72.997,00 EUR a odnosi se na financiranje aktivnosti programa osnovnoškolskog obrazovanja u iznosu od 7.963,00 EUR te financijske otpore učenicima i studentima u iznosu od 65.034,00 EUR.

Program 2002 Promicanje kulture

Programom se utvrđuju aktivnosti, poslovi, djelatnosti, akcije i manifestacije u kulturi od značaja za općinu Tisno kao i njegovu promociju na svim razinama suradnje. Posebice se podržava i potiče kulturno-umjetničko stvaralaštvo.. Za ovaj program predviđena sredstva su 504.581,00 EUR.

Program 2003 Razvoj sporta i rekreacije

Programom javnih potreba u sportu osiguravaju se financijska sredstva za financiranje sportskih udruga općine Tisno u iznosu od 192.449,00 EUR. Osnovni cilj programa je stvaranje poticajnog okruženja za razvoj civilnog društva na području općine, odnosno poboljšanje razine kvalitete sporta, a planirani su rashodi za sufinanciranje udruga iz područja sporta i rekreacije.

Program 3000 Održavanje komunalne infrastrukture

U sklopu ovog programa planirani su sredstva u iznosu od 507.584,00 EUR za održavanje objekata i uređaja komunalne infrastrukture na području općine u funkcionalnom stanju, a odnose na financiranje aktivnosti:

- Održavanje čistoće javnih površina 81.361,00 EUR
- Održavanje javnih zelenih površina 176.921,00 EUR
- Održavanje nerazvrstanih cesta 132.723,00 EUR
- Održavanje javne rasvjete 92.288,00 EUR
- Provođenje godišnje dezinfekcije i deratizacije 9.291,00 EUR
- Nabava službenog vozila 15.000,00 EUR

Program 4000 Organiziranje i provođenje zaštite i spašavanja

Cilj ovog programa je unaprijediti životni standard građana na području općine kroz osiguranje sigurnih uvjeta života, te prevenciju zdravlja. Aktivnosti koje se financiraju vezane su za financiranje Dobrovoljnog vatrogasnog društva Tisno, te za financiranje sustava civilne zaštite i spašavanja. Sredstva osigurana u proračunu 2023 godine za financiranje Programa 4000 iznose 84.001,00 EUR.

Program 5000 Prostorno uređenje i unapređenje stanovanja

Kroz ovaj program planirana sredstva se odnose na izrade prostorno- planske dokumentacije i stručnih studija, a predviđena su u iznosu od 13.272,00 EUR.

Program 6000 Gradnja objekata i uređaja komunalne infrastrukture

U sklopu ovog programa planirani su rashodi u iznosu od 1.073.735,00 EUR za financiranje slijedećih projekata:

Kapitalni projekti

- Nerazvrstane ceste 120.79,00 EUR
- Izgradnja javne rasvjete 66.361,00 EUR
- Izgradnja groblja 58.801,00 EUR
- Javne prometne površine na kojima nije dopušten promet 80.250,00 EUR
- Uređenje prometne signalizacije i nogostupa 83.616,00 EUR
- Izgradnja ostalih objekata komunalne infrastrukture 55.000,00 EUR
- Izgradnja Trga Rudina u Tisnom 159.268,00 EUR
- Uređenje trgova 52.817,00
- Uređenje Vidikovca 25.272,00 EUR
- Uređenje prostora na području općine 118.123,00 EUR
- Izgradnja ispraćajne dvorane u Dubravi 96.732,00
- Uređenje šetnica 44.700,00 EUR

Tekući projekt

- Projekt selektiranog prikupljanja otpada 58.516,00 EUR
- Sufinanciranje nabavke komunalnog vozila 53.500,00 EUR

Program 7000 Uređenje obalnog pojasa i riva na području općine Tisno

Kako bi privukli što više turista i našu općinu učinili još boljom turističkom destinacijom odlučili smo ovim programom izdvojiti 345.104,00 EUR kako bi uredili naše plaže i riva i time utjecali na razvoj turizma.

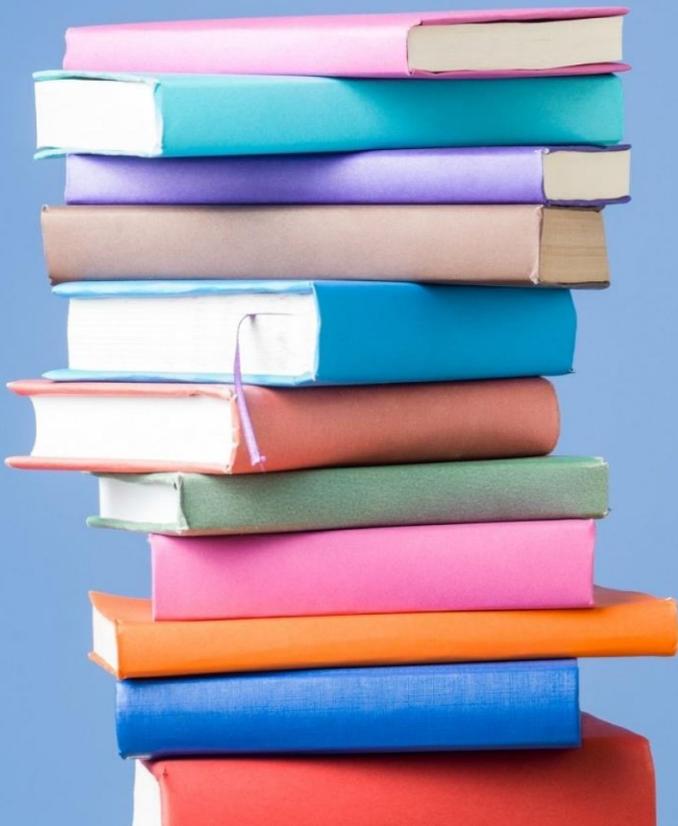
Program 8000 Jačanje gospodarstva

Za poticanje razvoja gospodarstva kroz projekt uređenja poslove zone planirana su sredstva u iznosu od 46.452,00 EUR.

Financiranje proračunskih korisnika

Program 2000 Predškolski odgoj

Za ustanovu Dječji vrtić Spužvica, ovim proračunom su predviđena sredstva u iznosu od 881.037,00 EUR, a odnose se na redovnu djelatnost – plaće za zaposlene, materijalne rashode te financijske rashode. Kako smo svjedoci odlazaka mladih obitelji kako iz naše županije tako i cijele lijepe naše Hrvatske u neke nove zemlje za „boljim” životnim prilikama, svjesni smo da moramo ulagati upravo u našu djecu i njihovo sretno djetinjstvo.

Program 2002

Promicanje

kulture

Ovim programom planirano je financiranje redovne djelatnosti Narodne knjižnice i čitaonice Tisno u iznosu od 94.896,00 EUR.

Program 2002 Promicanje kulture

Osim financiranja knjižnice ovim programom planirana su sredstva za financiranje redovne djelatnosti Muzeja betinske brodogradnje u iznosu od 123.139,00 EUR.

Program 2004 Socijalna skrb

Ovim programom brinemo za stare i nemoćne naše sugrađane kojima je skrb neophodna te financiramo Dom za starije osobe u Tisnom. Ovim programom planirana su sredstva u iznosu od 305.000,00 EUR.

Program 2008 Razvoj športa i rekreacije

Za Program razvoja športa i rekreacije kroz ustanovu Sportski objekti proračunom su planirana sredstva u iznosu 46.453,00 EUR. Kako smo već i ranije naglasili jedna od važnih ulaganja su upravo u razvoj sporta i mladih radi poboljšanja razine kvalitete života.

Tisno

Jezera

Ivinj

Dubrava kod
Tisnog

Dalina

Betina

Općina Tisno
Uska ulica 1
22240 Tisno

Tel: +385 22 43 92 62
E-mail: opcina@tisno.hr